

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

16. An in aliquo casu Confessarius licitè possit uti notitia parta? Et pro
praxi hujus quæstionis ex ejus doctrina cursim inferuntur septem casus in
§. primo hujus Resolutionis. Et advertitur, quod ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

RESOL. XVI.

An in aliquo casu Confessarius licite possit vti notitia parte ex confessione?

Et pro praxi huius questionis ex eius doctrina cursim inferuntur septem casus in §. primo huius Resolutionis.

Et aduertitur, quod si Confessarius sciat in confessione parari sibi insidias à Petro, vt illum interficiat, licet tamen non exire de domo, aut si exeat, intus armis ad defensionem solam instrui.

Similiter, si scirem Petrum non esse Sacerdotem verum, sed fictum, possem quæstio bono titulo, non illi deinceps, sed alteri confiteri, & sic de aliis similibus.

Et an ex Decreto Clem. VIII. Superior pro nullo Religionis bono possit sese in suo regimine dirigere ex notitia habita in confessione; quod Decretum non continet solam directionem, sed præceptum & ideo obligat sub mortali? Ex part. 5. tr. 1. Ref. 3.

§. 1. **A**firmatiuè respondet Tannerus tom. 6. disp. 6. q. 9. dub. 6. num. 140. Ochagua de Sacramento. tract. 3. de sigillo, q. 7. num. 2. & alij, quos adducit Fagundez pr. 2. lib. 6. cap. 2. num. 2. & Sanchez de matrim. tom. 1. lib. 3. disp. 6. num. 2. maxime in rebus gratuitis. Probatur hæc opinio, quia si Confessarius non audiuisset confessionem, irrationabiliter conuinceretur pœnitens, si, v. g. ei negasset suffragium omnino gratuitum, liberum, ergo audita confessione, irrationabilis erit querela, & suspicio de negatione ob crimen confessum, & irrationabiliter etiam retraheretur quisque à confessione. Secundo, quia alioqui daretur occasio indignis vtendi cautelis iniustis, vt eligantur, vel conferantur in officiis ad nutum amouibilibus, & plerumque non sine magna iniuria Sacramenti, faciendo scilicet confessionem suæ indignitatis cum electoribus, vel superioribus. Vnde ex his dicti Doctores inferunt primo Confessarium, qui in confessione nouit prodicionem, posse monere ad diligentem custodiam ciuitatis. Secundo, posse dimittere famulum, quem ex sola confessione nouit furem, vel posse res suas melius custodire. Tertio Prædicatorem posse inuehi in graui peccata. Quarto Episcopum posse dimissorias negare, vel non conferre beneficium ei, quem nouit ex confessione indignum. Quinto posse occultum suffragium negare indigno. Sexto posse moneri alium, cui paratur malum, vt tali loco & tempore sibi caueat. Septimo Prælatum posse ex notitia in confessione parta amouere ab officio ad nutum amouibili eum, quem nouit sese malè gerere, non admittere ad officia eum, qui putatur nociturus, negare licentiam exeundi ex domo, posse erigere murum monasterij, & similia.

2. Sed prorsus contrariam sententiam tenendam esse puto, non solum in casibus, in quibus periculum esset prodicionis sigilli, vt fatentur Auctores contrariæ sententiæ, sed etiam in his, in quibus id esset confusio ac pudori pœnitenti, & ita hanc sententiam docet Fagundez & Sanchez vbi supra à, quibus ego addo Paulum de pœnit. lib. 7. q. 45. Bañez in 2. 2. quæst. 3. art. 8. Suarez in 3. part. tom. 4. disp. 33. sect. 7. num. 4. Moloso in summ. tract. 7. cap. 15. num. 4. Præpositum in 3. part. quæst. 11. de sigillo, dub. 7. num. 52. Valentiam to. 4. disp. 7. quæst. 13. punct. 3. Granado de Sacram. in 3. part. cont. 7. tract. 11. disp. 8. n. 5. Onuphrium opusc. de sigillo, sect. 2. a. 2. dub. 2. & alios. Et probatur hæc opinio validissimis rationibus Primo, quia potissima ratio, ob quam sacramentale sigillum

Sup. hoc & aliis quæ in hoc §. inferuntur in Ref. p. gregoria per totam, & in Ref. seq. & vide etiam supra ca. Ref. 9. §. Notandum, & signanter §. vit. ad lin. 6.

quàm si illi intelligant posse priuari à Superioribus, seu aliis Confessariis Officiis, Ordinibus, aut mutari in alia loca, & sibi negari suffragia ad communes honores ob notitiam confessionis? Nam, vt optimè docet Sanchez, vt homines auertantur à confessione, & sic iniuria fiat Sacramento, satis est, quòd anteedenter sciant Superiores, & alios Confessarios posse inuare notitiam confessionis ad actus externos dirigendos. Ita Fagundez.

4. Ex quibus omnibus patet resolutio multorum caluum. Primo, non licere ob notitiam confessionis priuare subditos officiis amouibilibus. Etiam si ipse amotus in suspensionem non esset deuenturus, sed expectet commoditatem occurrentis liquidæ alterius causæ. Ita Malderus, Layman, Fagundez, & Bonacina de Sacram. disp. 5. q. 6. sect. 5. punct. 4. n. 14. Io. de la Cruz in direct. part. 2. de sacram. pœnit. q. 6. dub. 1. concl. 3. quiddam contrarium asserat Reginaldus in praxi, 10. 1. lib. 3. cap. 2. n. 16. & Valquez in 3. part. tom. 4. q. 9. art. 14. dub. 9. num. 5. Secundo non posse Confessarium dicere Prætoribus Vrbis, aut Inquisitoribus, vt diligentius inuigilent, cum notitia, & foras confessionis nullum commercium habeat cum his admotionibus externis, & quia ipsi statim coniciuntur ex confessione Confessarium scire, quod reudat in detrimentum sigilli. Ita Fagundez num. 9. Vnde etiam stando in opinione contraria, nunquam Confessarij possunt supradictos monere, & eis dicere periculum imminens se scire in confessione, cum eiusmodi forma odiosam reddat confessionem, vt notauit Malderus vbi supra cap. 14. fol. mibi 122. & in hoc plurimi decipiuntur miserimè. Tertio, non potest licitè Prælatus, seu quiuis alius vti notitia confessionis complicit alicuius delicti, vt fiant vigilantes circa alios complices, nec potest dicere vt solito diligentius inuigilent, vt eos in delicto comprehendant, quia ex hac cautela necessariò redditur odiosa confessio. Fagundez num. 10. & sic in similibus casibus. Et hæc omnia voluit prohibere Clem. VIII. in decreto, quod adducunt omnes citati DD.

5. Responiones verò ad argumenta pro contraria sententia superius posita inuenies reiecta, & soluta apud Fagundez, & Layman vbi supra. Et circa præsentem questionem præter Doctores citatos, vide Filiucium tom. 1. tract. 7. cap. 11. num. 337. Sanchez de matrim. tom. 1. lib. 3. disp. 16. per totam. Sancium in selectis, disp. 8. num. 10. & 11. Onuphrium opusc. de sigillo sect. 2. quæst. 2. dub. 1. & alios penes ipsos, qui plures Doctores pro vtraque sententia adducunt; sed tu nostram tene, & aduerte, quòd licet contraria sententia esset probabilis, tamen vt aduertunt etiam aduersarij ad illam amplectendam opus esse tanta prudentia, & cautione, tòtque circumstantias requiri, vt difficillimum sit in praxim ipsam deducere, & ita notat Reginald. tom. 1. lib. 3. c. 2. n. 33. in fine. & alij.

6. Notandum est hic etiam obiter, quod multi, qui contrariam sententiam aduersus nos tenent, illam tamen limitant, & asserunt non esse veram, & in praxim deducendam, quando subditus pœnitens in suspensionem veniret, se priuari eo munere, vel officio ex scientia habita à Superiori in confessione; nam in tali casu nihil ex illa efficere Superior, seu Confessarius poterit. Et ita docet Picigianus in 4. sent. tom. 2. dist. 21. q. 2. artic. 12. concl. 1. Faber de pœnit. in 4. dist. 19. qu. vnic. disp. 34. c. 14. num. 86. Nugnus in addit. ad 2. part. quæst. 11. art. 1. ad 6. art. & alij. Vnde apparet quàm sit difficile deducere in praxim supradictam sententiam.

gillum tam inuolabiliter obligat, vt nullo modo eius notitia ad notitiam fori externi, & exteriorum actuum deducatur, est, ne hoc diuinum Sacramentum, quod à Christo Domino in salutem animarum institutum est, reddatur hominibus formidabile, & ideo fugiendum omnino est, quicquid illud onerosum ac odiosum potest reddere. At nihil magis odiosum, illud potest reddere hominibus, quam si illi intelligant, posse priuati à suis Superioribus officii, Ordinibus, aut mutari in alia loca, & sibi negari suffragia ad communes honores & commoda ob notitiam confessionis, nam, vt optimè notat Sanchez lib. 1. de matrim. c. 16. num. 3. in fine. vt homines auertantur à Confessione, & sic iniuria fiat Sacramento, laus est, quod antecedenter sciatur, posse Superiores iuari notitia confessionis, ad huiusmodi actus externos dirigendos, quare opus est vt nec doceatur, nec in praxiam adducatur doctrina primæ opinionis, vt pote periculosa, & nociua honori ac religioni Sacramenti. Secundò sacramentum Pœnitentiæ institutum fuit à Christo Domino sub hoc occultissimo sigillo & propter bonum & religionem, ad honorem Sacramenti, vt homines fidentius ad illud accedant, & propter bonum pœnitentium, vt illorum famæ contulatur, vtrumque læditur in alia opinione, ergo illa non est edocenda. Læditur honor & religio Sacramenti, quia non tam fidenter ac frequenter ad illud homines accedent, si sciatur inde sibi malum aliquod euenire posse. Læditur fama pœnitentis, quia si in generali defectus alieni in confessione auditi propalari possunt, periculum est, vt cognoscantur pœnitentes auctores criminum. Tandem læditur religio Sacramenti, quia impeditur solatium miserorum, quod Dominus posuit in hoc Sacramento. Et cum hæc omnia sint maxima inconuenientia, aliena à Christi institutione, ideo alia opinio omnino reicienda est. Deinde cum inferior, per se loquendo debeat adire Superiorem pro casu reservato, esset onus durissimum si is posset sese dirigere in gubernatione subditi ex notitia in confessione comparata.

3. Et ideo propter inconuenientia affirmatiuæ sententiæ prohibuit Superioribus Regularibus ea vti Clemens VIII. in decreto de casuum reservatione die 26. May 1594. vbi dicitur. Tam Superiores pro tempore existentes, quam Confessarij, qui postea ad Superioris gradum fuerint promoti caueant diligentissimè, ne ea notitia, quam de aliorum peccatis in confessione habuerunt, ad exteriorum gubernationem vtantur, quod decretum obligare sub mortali patet ex §. ultimo; ex quo patet non continere solam directionem, sed etiam præceptum. Cum ergo res sit grauis, eius transgressio erit mortalis, & cum Pontifex voluerit consulere subditis, & integritati, & puritati confessionis, constat illud decretum omni euentu obligare. Vnde iuxta illud, Superior pro nullo Religionis bono potest sese in suo regimine dirigere ex notitia habita ex confessione, non potest subditum ab officio etiam amouibili remouere, non potest eum aliò mittere, clausuram melius custodire, ostium claudere, solitum egressum è domo negare, in mores subditi acriter inuigilare, &c. quod intelligitur de notitia per illos in confessione comparata, quia si resciant ab aliquo, qui iuxta priorem sententiam in genere monerit, poterunt vt in sua gubernatione huiusmodi notitia, non minus quam magistratus aliquis civilis.

4. Nec desinam præterea ad labefactandam affirmatiuam sententiam præter Decretum Pontificium adductum, etiam hic aliud Decretum magni illius viri Claudij Aquæuius Præpositi Generalis So-

Sup. hoc Decretum in Ref. 1. not. præterita, & in Ref. 3. §. 2. & 3. & in t. 7. tit. 1. Ref. 13. & in Ref. 214. in initio.

Sup. hoc Decretum in Ref. præterita §. Sed hæc.

ciet. 1657, in quo anno 1590. vsum affirmatiuæ sententiæ in Societate non solum Superioribus, sed etiam omnibus Confessariis prohibuit, & verba Decreti, quod affert Granado vbi supra, numero 2. sunt hæc. Tamen non desunt Doctores, qui sentiant, saluo sacramentali confessionis sigillo, iustis de causis licere nonnunquam Confessario (cum id fieri potest sine vlla reuelata confessionis suspicione) vt extra confessionem notitia per confessionem habita, tamen quoniam hæc doctrina & eam exigit in tanta re circumspectionem quam seruari perdifficile sit, & interim posset aliquando retardare subditorum libertatem, quam huius fori sanctitas, & nostræ Societatis institutum requirunt in se ipsis, rebûsque suis Confessario apertendum, ideo vsum nobis est in Domino statuere, sicut & seuerè statuimus pro reuerentia, qua semper Societas nostra coluit huius Sacramenti inuolabile sigillum & libertatem, vt omnes Superiores diligenter caueant, ne vel ipsi, vel nostrorum aliquis supradictam doctrinam vsquam introducant, nec illam publice, aut priuatim doceant, nec vtantur vllò modo (nisi fortè de pœnitentis licentia) sed ita prorsus in omnibus casibus notitia se gerant Confessarij, ac si in confessione nihil pœnitens audiuisset, sibi que persuadeant, vt humanarum rerum regimen ab hoc Sacramento longè simè distat, ita debere nullatenus ab eo pendere. Hæcenus Decretum; ex quo Granado vbi citato inferit non licere Professoribus Theologia, aut aliis de Societate prædictam opinionem publicè, aut priuatim docere, nec illa vti, cum ita præcipiat, & satis seuerè illorum Superior, Generis nimirum: cuius ordinationes & mandata non expirant eo expirante, sed vim habent, quandiu ab alio Generali, aut generali Congregatione, aut eandem à Christi Domini Vicario non reuocantur, vt constat ex cap. 23. Congr. IV. Societatis 1657. Itaque nobis amplectenda est sententia affirmans, nullo modo licere extra confessionem vti scientia per confessionem habita, nisi pœnitens licentiam præbeat. Ita Granado. Vnde miror Tannerum affirmatiuam sententiam docuisse.

5. Notandum est tamen nostram sententiam intelligendam esse in iis, quæ aliquo modo præiudicant pœnitenti, vel illius honorem, aut personam possunt lædere, aut illum rubore suffundere, vel à confessione retrahere. Vnde in aliis non esset illicitum iustis de causis vti scientia per confessionem comparata, vbi sine vlla violatione sigilli vltus haberi potest, v.g. non licet amouere ab honorifico officio, aut negare suffragia, etiam in electione licet, aut Ordines sacros propter aliquid in confessione cognitum: licet tamen si Confessarius sciat in confessione parari sibi insidias à Petro vt illum interficiat, non exire domo, aut si exeat, intus armis ad defensionem solam instrui, quia id neque offendet Petrum, nec illi molestiam affert, aut à confessione auocat. Et similiter si scierit in confessione Petrum non esse Sacerdotem verum, sed fictum, postquam quæsitò bono titulo non illi deinceps, sed alteri confiteri, & sic de aliis. Et ratio est, quia in his casibus, & similibus, iniuste aliquis & irrationabiliter retraheretur à confessione & ita docet Sanchez vbi supra, num. 4. & Granado num. 6. cum Fagnanone cap. 3. num. 1.

6. Restat modo respondere ad argumenta pro affirmatiua sententia adducta. Dico igitur ad primum ante auditam confessionem iniuste queri posse pœnitentem, de suffragiis sibi negatis ad honores publicos, iniuste autem audita confessione, si ob notitiam illius sibi denegentur, & quamuis ille non possit

iuste quæri, adhuc ea actio priuandi ab officiis, & denegandi ea suffragia, iniuriola est Sacramento confessionis, quia illud reddit hominibus exolum, & vt odiosum reddatur, satis est quod sciat ius habere Superiores ortum ex noticia confessionis ad priuandos ipsos penitentes huiusmodi officiis, & suffragiis.

7. Ad secundum respondeo nullam dari occasionem hominibus sceleratis vtendi perniciosa cautela, vt conseruentur in officiis, in quibus habent occasiones peccandi, quia si Prælatus alia via conseruerit de tali occasione, iuste eos poterit priuare, si autem non conseruerit, nisi per confessionem nullum eis tribuit ad id faciendum, vt patet. Sed ex dictis resoluedi sunt aliqui casus in particulari.

RESOL. XVII.

An aliquis vocalis, v. g. nostra Religiosis, vel Magister Nonitorum possit negare suffragium alicui propter peccatum confessum: Ex part. 5. tr. 1. Ref. 4.

§.1. **A**firmatiue respondet Ochaguaia de Sacram. tr. 5. de sigillo, q. 7. n. 2. & alij, quos ego alibi citauit; quia in tali casu nullo modo reuelatur peccatum, quia ipse solus penitens id coniecit, & ita etiam docet Kellifonius tom. 2. in 3. p. q. 11. art. 2. d. 1. dub. 4. & ibi Mercerus art. 5. dub. 2.

2. Sed hanc sententiam esse refellendam, patet ex dictis in superiori resolutione: nam eo ipso quo penitens intelligit se posse priuari officio, suffragio, sacris Ordinibus propter sua peccata confessa, quis dicit inde non reddi hoc diuinum Sacramentum hominibus formidabile? Igitur negatiuam sententiam prorsus sustinendam esse puto, quam docet Bañez, Onuphrius, Fagundez vbi supra citati, quibus adde Sebastianum à Bononi, tract. de elect. p. 1. c. 5. dub. 37. num. 2. Reginaldum in praxi tom. 1. lib. 3. c. 3. n. 33. Suarez in 3. part. tom. 4. disp. 33. sect. 7. n. 12. Sanchez de matr. tom. 1. lib. 3. disp. 6. n. 6. Rodriq. in 99. Regul. tom. 2. q. 54. art. 4. Coriolanum de cas. referu. p. 1. sect. 1. art. 16. & Hurtadum de Sacram. disp. 12. de penit. disp. 9. quia Confessarius ita tenetur sigillo sacro confessionis, vt nequeat peccatum in confessione tantum notum alicui dicere, non solum aliis à penitente, quamuis viderit peccatum à penitente committi, sed nec illud obicere ipsi penitenti; in casu autem dicto remouere penitentem ab officio, aut ipsi negare suffragium, aut aliud circa ipsum efficere, quando ipse coniecit, aut conicere potest id fieri ob peccatum confessum, est ipsi insinuare, imò est quodammodo obicere, & exprobare peccatum confessum, quo confessio ita fiet ei molesta & odiosa, vt ob id retrahi possit ab ipsa, ergo id est contra obligationem sigilli sacri confessionis. Deinde, vt dictum est, confessio nulli debet esse molesta & grauis, neque ex ea debet penitens sentire aliquid incommodum, sed si ex confessionis scientia priuaretur penitens aliqua dignitate, sine dubio ex confessione sentiret aliquid incommodum, & eque illa esset grauis & molesta. Neque dicas nulli reddi molestam confessionem, quia suffragium quod datur, est omnino occultum & secretum. Respondetur enim id esse per accidens, quod scilicet suffragium datum nesciatur à penitente; attamen per se confessio est illi grauis, & onerosa, quod nulla ratione videtur concedendum de confessione. Adde quod Confessarius in tali casu accedit ad electionem, vt homo simpliciter, sed vt talis nouit eligendum dignum Prælatura, officio, sacris Ordinibus, &c. vt suppono: ergo vt talis potest, & debet illi facere.

nam quod deinde in confessione nouerit illum indignum, perinde est ac si non nouisset, iuxta illud D. Bern. Nihil minus scio, quam que per confessionem scio. Et audiant superiores Regularium verba Richardi in 4. sent. dist. 2. n. 4. q. 2. ad 4. vbi sic ait: Prælatus remouendo ab officio subditum suum, etiam faciat vtilitatem ipsius, facit tamen contra vtilitatem communitatis, quia illi, qui remouentur ab officiis ex noticia confessionis priores reddentur, vt non confiteantur secundum veritatem. Ita ille.

REOL. XVIII.

An sit contra sigillum reuelare defectus naturales penitentis, v. g. si penitens dicat in confessione se natum esse ex parentibus sordidis, infamibus, aut non coniunctis legitimo matrimonio, &c. Ex part. 5. tr. 11. Ref. 29.

§.1. **E**X communi sententia tenendum est ad materiam sigilli pertinere non solum peccata, sed etiam quoduis aliud in confessione auditum, seu cognitum, cuius declaratio, seu manifestatio possit, per se loquendo reddere hominibus confessionem grauem, & odiosam, ex quo fit primò si penitens animo declarandi melius conscientiam suam, dicat Confessario aliquid sibi ignominiosum, v. g. se natum esse ex parentibus sordidis, infamibus aut non coniunctis legitimo matrimonio, verè violare sigillum, si id manifestet; & ita docet ex Soto & Valentia Iacobus Granado in 3. part. de Sacrament. contr. 7. tract. 1. 1. disp. 3. n. 2. quibus adde Onuph. opusc. de sigillo, sect. 4. q. 7. dub. 2.

Super hoc quoduis aliud vide infra doctrinam Ref. 44. & 45. & alterius Ref. eorum annot.

2. Aduerte tamen quod ex Coninck obseruat Kellifonius tom. 2. in 3. part. quest. 1. 1. art. 2. dub. 1. Hurtado de Sacramentis disp. 12. diff. 3. quod licet sit contra sigillum, vt dictum est, reuelare defectus naturales penitentis, dictum ab ipso dicuntur in confessione, vt conducentes ad explicationem sui peccati; secus verò dicendum, quando à penitente narrantur incidenter, & non tanquam conducentes ad id, sed in hoc casu abstinere etiam debeant Confessarii à dicta manifestatione. Imò Malderus tract. de sigillo, cap. 15. sic ait: Defectus natalium, vitia occulta corporis, & similia, quæ penitentes sua peccata explicando reuelant, sub sigillum cadunt, etiam si parum conducant eorum explicatio ad peccati narrationem, sed ex simplicitate penitentis addantur.

RESOL. XIX.

An Confessarius frangat sigillum si reuelet virtutes penitentis, extasim, & alia dona Dei? Et notatur posse penitentem obligare Confessarium sub secreto naturali has virtutes, & dona celare. Ex part. 5. tr. 11. Ref. 30.

§.1. **N**egatiuam sententiam docet Reginaldus in praxi tom. 1. lib. 3. cap. 4. in principio, & Petrus Ochaguaia de Sacram. tract. 3. de sigillo, quest. 4. num. 4. vbi sic ait: Non est contra sigillum confessionis, si quis reuelet penitentis virtutes, dona Dei, aut voluntatem ingrediendi Religionem, vel ducendi uxorem Mariam, aut factum aliquod, quod impertinenter fuit narratum in confessione ad explicandum peccatum, quia per hæc non detegitur aliquid, ex quo sciri possit penitentem commisisse aliquid peccatum; occultanda tamen hæc sunt secreto naturali iuxta intentionem penitentis.

2. Sed Iacobus Granado in 3. part. de Sacram. contr. 7. tr. 11. disp. 3. n. 4. docet quod dona & virtutes

O o peniten